

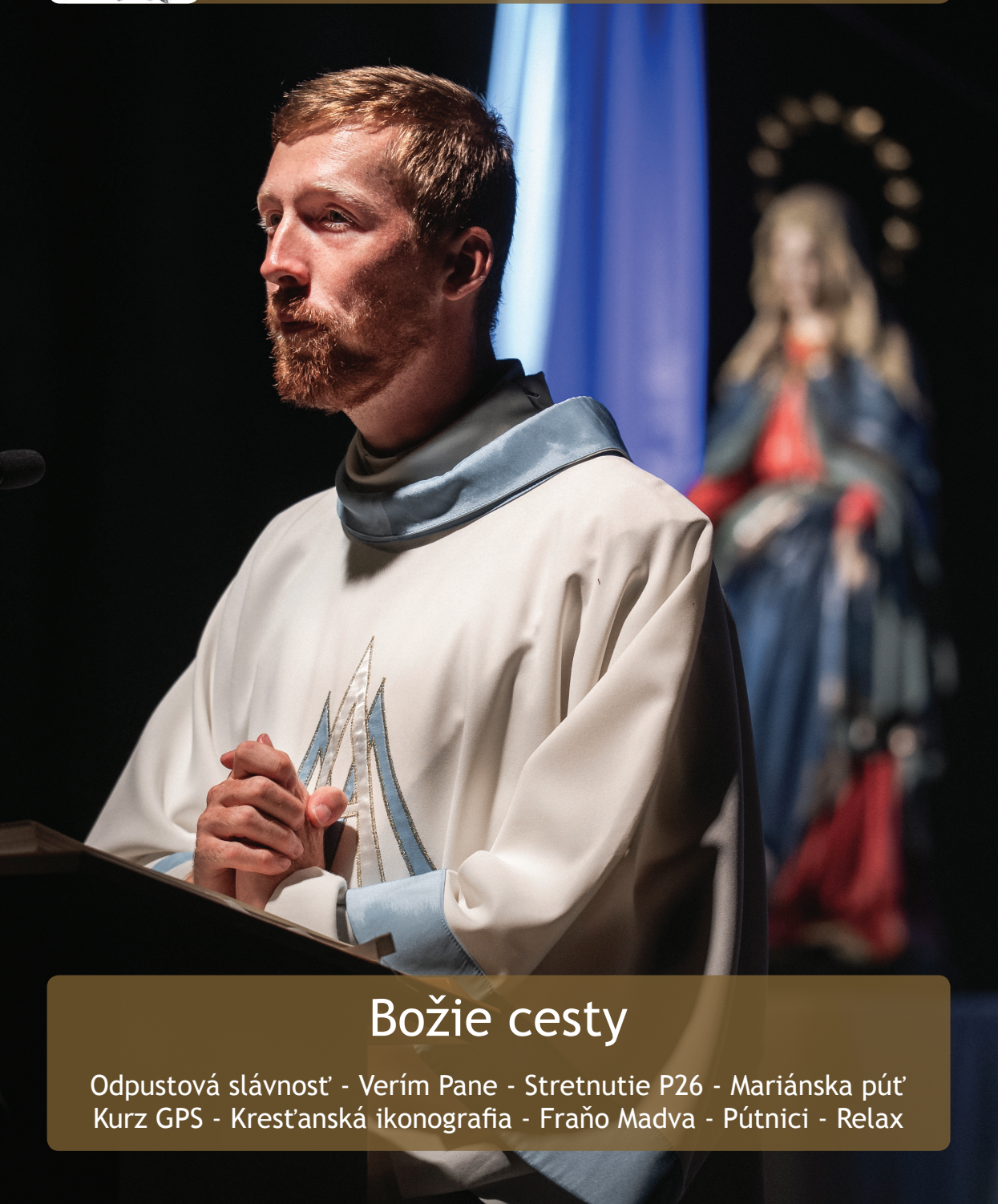


ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXXIV.

ČÍSLO 9

SEPTEMBER 2026



Božie cesty

Odpustová slávnosť - Verím Pane - Stretnutie P26 - Mariánska púť
Kurz GPS - Kresťanská ikonografia - Fraňo Madva - Pútnici - Relax



Gréckokatolícka odpustová slávnosť, Mariánsky kostol, 25. júla 2026





Keď dobrota nesedí do našich počtov

Po maturitách prišlo aj „ďakujeme“. Stručné, trochu rozpačité, možno už unavené po všetkom, čo bolo treba zvládnuť. Potešilo ma.

O nejaký čas som však videl deti na prvom stupni, ako sa lúčia so svojou pani učiteľkou. Objatia, obrázky, kvety. Vďačnosť, ktorá bola jednoducho viditeľnejšia. A ja som si na svoje „ďakujeme“ znovu spomenul. Nič sa na ňom nezmenilo. Len som ho zrazu začal porovnávať.

Aj robotníkom vo vinici stačil denár - až kým neuvideli denár v rukách tých posledných. Dostali presne to, na čom sa s hospodárom dohodli. Nespokojnosť prišla až pri pohľade na druhých. Nie preto, že dostali málo. Ale preto, že niekto iný dostal nečakane veľa. „Ved' ja som prišiel skôr. Ja som sa viac namáhal. Ja som tu bol, keď bolo najhorúcejšie.“ A už počítame zásluhy.

Práve tu sa naše cesty začínajú rozchádzať s Božími. „Moje myšlienky nie sú

vaše myšlienky a vaše cesty nie sú mojimi cestami,“ zaznieva u proroka Izaiáša. Nejde iba o to, že Boh vidí ďalej než my. Jeho dobrota siaha ďalej, než kam by sme ju my pustili. A to môže byť nepríjemné. Najmä ak sme tí, ktorí prišli ráno. Hospodár tým prvým nekrivdí. Dal im, čo im slúbil. Zostáva však dobrý aj k posledným. K tým, ktorí ešte o piatej stáli na námestí, lebo ich dovtedy nik nenajal. Božie cesty sú iné aj preto, že na nich zostáva miesto pre človeka, ktorého sme my už odpísali. Dokážeme sa však tešiť aj vtedy, keď Boh dá druhému viac, než by sme mu my dopriali? Možno práve tam sa začíname učiť kráčať po jeho cestách.

Peter Valachovič, SchP





Pút' k Panne Márii Karmelskej

18. - 19. júla sa v Nitrianskom Pravne konala tradičná pút' k Panne Márii Karmelskej, Škapuliarskej. Na tejto púti sa zvyčajne v hojnom počte zúčastňujú aj veriaci z Prievidze, čo sa potvrdilo aj tento rok.

Bohatý mariánsky program sa začal už v sobotu a vyvrcholil v nedeľu svätou omšou o 10:30 hod. Kostol sv. Jána Krstiteľa sa od rána plnil pútnikmi z bližšieho i vzdialenejšieho okolia a zástupcovia rôznych obcí sa podieľali aj na predmodliavaní tajomstiev posvätného ruženca pred sv. omšou. Miestny farár ICLic. Pavel Michalovič v úvode sv. omše privítal hlavného celebranta vdp. Václava Hypiusa, CSsR.

Počas sv. omše viackrát zaznelo pozvanie na ľudové farské misie, ktoré sa budú konať začiatkom septembra vo farnostiach Nitrianske Pravno a Tužina. Dp. Hypius v kázni poukázal na posledné slová Panny Márie, ktoré sa nachádzajú vo Svätom písme: „Urobte všetko, čo vám povie“. Neskôr sa dozvedáme už len o jej vnímavej prítomnosti, ktorou sprevádzala svojho syna a učeníkov, o jej tichom a láskyplnom materstve. Všetok priestor prepustila Pánu Bohu a pohrúžila sa do budovania vzťahu s ním. Hlavný celebrant zdôraznil, že vo chvíli, keď povedala svoje „fiat“,

tiež nevedela všetko, a od tejto chvíle ešte intenzívnejšie spoznávala Boha. Podobne by sme sa aj my mali pohrúžiť do rozvíjania svojho vzťahu k nášmu Otcovi. Najmä by sme si na to mali nájsť dostatok času, a to teraz, nie „raz, jedného dňa“. V sobotu i v nedeľu mali pútnici možnosť prijať sv. škapuliar a vstúpiť do Bratstva sv. škapuliara či pristúpiť k svätej spovedi. Po nedeľnej svätej omši pripravili miestni farníci aj pohostenie pre pútnikov pred kostolom, za ktoré srdečne ďakujeme.

Text a foto: Mária Suríková



V misii Sedmopočetníkov je potrebné pokračovať

Bolo potešením sa aj tento rok stretnúť na našej gréckokatolíckej odpustovej slávnosti ku cti sv. Sedmopočetníkov, patrónov našej farnosti v Prievidzi. Slávnosť sa konala v sobotu 25. júla v Mariánskom kostole. Prítomný bol medzi nami aj vladyka Milan Lach, SJ, náš bratislavský biskup.

Spolu s ním archijerejskú svätú liturgiu slávili aj kňazi otec Igor Cingel, tohto času ešte z Trenčína, otec Peter Sahajda zo zvolenskej farnosti, otec Jozef Kornecký - vojenský kaplán z Trenčína, otec Matúš Palaj - piarista z Prievidze. Veľmi sme sa tešili aj početnej asistencii (miništrantom) a tiež účasti veriacich. Správca gréckokatolíckej farnosti v Prievidzi, otec Jozef Durkot, privítal všet-

kých prítomných „pozvaním do vytvorenia vzťahu, do poznania sa ,ako rodina', ktorej otec - biskup je medzi nami prítomný, čo je pre všetkých veľká radosť“. Vladyka Milan v spomienke na sv. Sedmopočetníkov poukázal v súvislosti s čítaním sobotného evanjelia o rozmnožení chleba na to, že ľudia sú hladní po pravom chlebe a Sedmopočetníci (niektorí rodom aj z nášho územia) boli tí, ktorí



niesli nebeský chlieb ľuďom aj napriek trápeniam, prenasledovaniám a nepravdom. Pokračovať v ich misii máme my - nielen gréckokatolíci, nositelia východnej tradície, ale všetci ľudia, ktorí uverili a prijali Krista.

Na záver bol sprievod okolo chrámu a potom spoločný slávnostný obed. V rámci neho - keďže sa blížil Deň úcty k starším - deti našej farnosti potešili starších kyticou a umeleckým pásmom - básničkou, pesničkami a hrou na rôzne hudobné nástroje.

Zdroj: www.grkatba.sk, foto: viď str. 2

Verím Pane sa uskutočnilo už po 35. raz

Od 24. do 26. júla sa v Námestove konal už 35. ročník festivalu Verím Pane. Účastníkom priniesol početné koncerty, diskusie, bohatý duchovný program, ale i priestor na rozhovory a stretnutia. Opäť sa na ňom zúčastnila aj početná skupina farníkov z Prievidze.

Program sa začal v piatok 24. júla o 14:00 sv. omšou, ktorú slúžil biskup František Trstenský. Nasledovali koncerty interpretov ako napríklad Janais, Yake Yami, Felice či Križiáci. Večer na pódiu bol ukončený modlitbou chvál pod vedením Godzone, ale kto chcel, mohol ešte v modlitbe pokračovať aj počas Taizé adorácie v kostole.

V sobotu mnohí využili možnosť zúčastniť sa na dopoludňajšej duchovnej obnove o kontemplatívnej modlitbe s vdp. Jozefom Broďanským. Festivalovú sv. omšu slúžil salezián Ján Holubčík a z interpretov najviac zaujali Dominika Gurbaľová, Kéfas, Mária Podhradská, Monika Ližbetin či rapperi Isaac Records. Účastníci festivalu mali možnosť zúčastniť sa tiež diskusie s Františkom Trstenským, ale tiež vypočuť si zaujímavý príbeh konvertitu - rapera Moma.

V nedeľu slúžil sv. omšu františkán Filip Čierny. Súčasťou programu bolo Spievanoko pre deti či vystúpenie Daniela Heviera a Mateja Tótha zamerané na podporu pohybu u detí. Na koncerty početné publikum prilákala Sima Magušinová i Marián Čekovský s priateľmi, medzi ktorými nechýbal ani známy spevák Peter Lipa. Festival vyvrcholil chválami a adoráciou priamo v amfiteátri, ktoré hudobne sprevádzala skupina LCH LIVE.

Koncerty a sv. omše boli z festivalu aj streamované a v prípade záujmu je stále možné si ich pozrieť napr. cez YouTube (stačí zadať heslo Verím Pane 2026). Predávajú sa dokonca už aj permanentky na budúci rok (festival sa bude konať v termíne od 23. do 25. júla 2027) vo výhodnej cene.

Daniel Gašpierik a jeho tím pri organizácii festivalu opäť odvedli skvelú prácu. Umožnili dobre sa zabaviť a duchovne načerpať stovkám ľudí, ktorým už festivalové heslo „Doma je doma“ vôbec nie je neznáme. A ako doma sa na festivale i v Námestove po celý čas aj cítia.

Text a foto: Petra Humajová





Národné stretnutie mládeže spojilo mladých vo viere

Čo sa ukrýva pod skratkou P26? Všetci zainteresovaní to isto vedia. Je to *Národné stretnutie mládeže*, ktoré sa uskutočnilo v Poprade od 31. júla do 2. augusta 2026. Podujatie bolo určené pre mladých ľudí vo veku 14 až 35 rokov a ponúkalo bohatý duchovný, kultúrny a spoločenský program. Slúžili na ňom aj niekoľkí ľudia od nás z Prievidze. Ako toto podujatie vnímali?

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz:

„Do Popradu som išiel ako dobrovoľník za Bratislavskú eparchiu a tiež ako zástupca Rady pre mládež Bratislavskej eparchie. Dobrovoľníckych tímov bolo asi desať. Vybral som si modlitebný, pretože po náročnom júli plnom povinností som potreboval fyzicky menej náročnú službu. Našou hlavnou úlohou bola modlitebná podpora podujatia - kadiaľ sme chodili, tam sme sa modlili. Vedľajšia úloha spočívala v priložení ruky k dielu všade, kde bolo treba. Okrem toho som ešte slúžil ako kňaz - vysluhovaním sviatosti zmierenia a pri liturgiách.

Väčšina dobrovoľníkov (bolo nás asi 250) bola v Poprade už od utorka. Do piatku sa chystalo a od piatku realizovalo. Pre nás, dobrovoľníkov, to bol aj veľmi pekný čas vzájomného spoznávania. Stačilo sa pri spoločnom stolovaní prihovoriť neznámemu spolusediacemu - a zrazu sme si už neboli neznámi. (Aký nádherný je Kristus v spájaní ľudí!)

Keďže my, dobrovoľníci, sme na základe svojej služby nie vždy mohli byť na oficiálnom programe, ešte v prípravné dni sme boli pozvaní umeleckým tímom na krátke ukážky ich vystúpení. Bolo úžasné vidieť zblízka umenie scénického tanca.

Čo sa týka oficiálneho programu, úroveň predstavení, na ktorých som bol (otvárací ceremoniál, Cesta svetla, príbeh o blahoslavenom Jankovi Havlíkovi), prevyšovala moje očakávania profesionalitou, umeleckosťou a odkazom, ktorý sprostredkovala. Z P26 si odnášam krásu mladých ľudí túžiacich po stretnutí sa s Bohom a so sebou navzájom. A dúfam, že tam vzniklo veľa zalúbení (v oboch rozmeroch).“

Oto Dokoupil, kaplán:

„*Národné stretnutie mládeže* ako akcia predchádzajúca a smerujúca k *Svetovým dňom mládeže* je pre mňa akousi srdcovkou. Bol som na takomto stretnutí už po niekoľkokrát a som veľmi rád, že sa mi to aj tentoraz i napriek našim farským povinnostiam podarilo.

V Poprade sa stretli stovky mladých z celého Slovenska a vytvorili spoločne nezbudnutelnú atmosféru jednoty, prijatia, radosti a čohosi Božieho. Vyvrcholením bola pre mňa popri svätých omšiach sobotná večerná vigília s adoráciou. Všetko bolo poprepletané s tematikou svetla, radosti zo života a mladosti.

Z P26-ky si odnášam naplnené srdce, pekné stretnutia a mnoho povzbudení aj napriek tomu, že som nebol celkom zdravý.“

Ján Mikuško, diakon:

„Na P26 som sa cítil naozaj skvele. Bolo to prvýkrát, čo som sa zúčastnil na niečom takomto. O to viac som si po celý čas užíval atmosféru a spoločenstvo mladých ľudí. Vždy ma povzbudí, keď vidím živú mladú Cirkev - a P26 bolo pre mňa v tomto veľkém povzbudením.

Počas stretnutia som bol súčasťou diskusie na tému overthinking (nadmerné premýšľanie, stav, keď človek príliš veľa a dookola analyzuje bežné situácie a vytvára si v mysli katastrofické scenáre, pozn. red.) a FOMO (strach z toho, že nám čosi uniká a následné pocity úzkosti - pozn. red.). Som rád, že som mohol byť súčasťou tejto témy a zdieľať svoje pohľady a skúsenosti. Verím, že táto diskusia mohla byť prínosná aj pre tých, ktorí ju počúvali, a možno im pomohla pozrieť sa na tieto problémy trochu inak.

Okrem toho som mal možnosť slúžiť aj



ako diakon. Bola to pre mňa nádherná skúsenosť a jeden z momentov, ktoré si z P26 určite odnášam. Bolo krásne môcť neslúžiť iba ako účastník, ale aj aktívne prispieť k priebehu stretnutia a byť súčasťou toho, čo sa tam dialo.

P26 bolo pre mňa veľkým povzbudením, novou skúsenosťou a zároveň pripomenutím, aká krásna a živá môže byť Cirkev, keď v nej mladí ľudia aktívne žijú svoju vieru. “

Daša Žabenská, autorka a speváčka:

„Sobotný program P26 zavŕšila adorácia. Bol to čas spoločnej modlitby, kde sa zjednotili hudobníci, kňazi aj laici. Spolu s Jankou Zíbalovou sme spoločne viedli modlitebné piesne, pomedzi ktoré dvaja kňazi čítali zamyslenia, mladí hovorili svoje životné príbehy a organizátori postupne nosili na pódium kvety. Celé pódium

počas modlitby doslova ‚rozkvitlo‘, čo symbolicky predstavovalo aj odkaz celej adorácie - OŽI! Kňazi povzbudili mladých nezostať vo svojich ťažkostiach a trápeniach, ale spraviť nejaký konkrétny krok k tomu, aby sme ožili. Ako v závere adorácie zhrnul Matúš Reiner: ‚Ožiť‘ totiž neznamená, že od tejto chvíle zmiznú všetky naše problémy. Neznamená to, že prestaneme cítiť bolesť, že sa splnia všetky naše túžby alebo že dostaneme odpoveď na každú otázku. Ožiť znamená dovoliť Bohu, aby vstúpil do toho, čo práve prežívame. Dovoľiť mu, aby bol s nami aj uprostred bolesti. Aby nás niesol tam, kde sami nevládzeme kráčať. Aby chránil plamienok nádeje, ktorý v nás možno už len slabo horí.“

Pripravila: -ph-

Foto: www.clovekaviera.sk





Denný tábor spojil obe prievidzské farnosti

Počas letných prázdnin, konkrétne od 10. augusta do 14. augusta, sa v spolupráci s farnosťou Prievidza-mesto a Prievidza-Zapotôčky uskutočnil denný tábor s názvom *Misia neznáma*. Čakal nás týždeň plný hier, dobrodružstva, tvorenia, smiechu a nových priateľstiev.

Tábor sa niesol v agentskom duchu. Každý deň sme získavali šifry a stopy, ktoré nás postupne viedli k odhaleniu našej misie. V pondelok sme sa spoznávali, vytvárali tímy a pomocou rôznych hier sa zoznámali. V utorok nás čakala mestská hra, počas ktorej sme plnili úlohy, hľadali stopy a spolupracovali v tímoch. Deň sme zakončili spoločnou opekačkou. Streda bola tvorivá, vyrábali sme lietadielka a záložky do kníh, maľovali a tancovali. Vo štvrtok sme sa vybrali na výlet na Pustý hrad, kde nás okrem krásnych výhľadov čakali aj ďalšie úlohy spojené s našou misiou. Posledný deň sme sa počas vodného dňa poriadne schladili, zabavili a užili si spoločný čas. V piatok sme zároveň odhalili tajomstvo všetkých šifier. Jednotlivé stopy do seba zapadli a ukázali nám, že naša *Misia neznáma* nás celý týždeň viedla k Bohu. Zistili sme, že aj obyčajné chvíle plné

radosti, priateľstva a pomoci druhým nás môžu približovať k Bohu.

Veľká vďaka patrí všetkým animátorom, ktorí pripravili celý program, venovali nám svoj čas a energiu a postarali sa o to, aby sme si odniesli množstvo krásnych zážitkov. *Misia neznáma* sa skončila, no jej poslanstvo zostáva s nami.

Text a foto: Veronika Števeková



Požehnanie dvojkríža na Mariánskom vršku

V nedeľu 9. augusta po svätej omši o 10:30 pán farár Jozef Repko spolu s diakonom Jánom Mikuškom požehnal nový dvojkríž na Mariánskom vršku.

Pôvodný drevený kríž z roku 2015, na ktorom si už poveternostné podmienky vybrali svoju daň a začal byť pre návštevníkov nebezpečný, bol z iniciatívy Emila Divékyho a Štefana Škrípu vymenený za kovový. Na novom kríži je umiestnený nápis Prievidza a uvedený rok 1113, na ktorý sa viaže rok prvej písomnej zmienky o meste. „Kríž tak nie je len duchovným symbolom, ale spája sa aj s históriou a identitou Prievidze,“ vyjadril sa Emil Divéký.

-red-





Pomoc pre Kolumbiu po zemetrasení

Kolumbia je štát v Južnej Amerike s približne 54 miliónmi obyvateľov. Miera chudoby je vo vidieckych oblastiach 40 %, zatiaľ čo v mestách je to asi 30 %. Sociálne a regionálne rozdiely v krajine zostávajú obrovské.

Desiatky rokov trvajúce ozbrojené konflikty vyhnali z domov milióny ľudí a zanechali stopy na marginalizovaných komunitách a pôvodnom obyvateľstve. Veľká časť obyvateľstva pracuje v tzv. neformálnom sektore bez stálych príjmov a sociálnych istôt.

Ničivé zemetrasenie

Dňa 10. augusta zažila Kolumbia ničivé zemetrasenie s magnitúdou 7,4. Vyžiadalo si 265 obetí, 3 494 zranených a 496 ľudí je stále nezvestných. Zemetrasenie spôsobilo obrovské škody najmä v západnej a severnej časti. Zasiahlo viac ako 53-tisíc ľudí a najmenej 257 budov sa zrútilo. Bolo medzi nimi tiež mnoho cirkevných budov. V priebehu niekoľkých chvíľ sa zrútilo to, čo s veľkým úsilím celé roky obnovovali - kostoly, farské budovy aj ďalšie cirkevné priestory. Podľa biskupa Mosqueru to pre mnohých znamená „začať odznova, takmer od nuly“.

Pomoc cirkvi

Tak ako pri mnohých iných prírodných katastrofách, aj v Kolumbii sa kostoly a cirkevné spoločenstvá stali jednými z prvých miest, kde ľudia našli útočisko. Cirkev od prvých hodín prijíma rodiny, ktoré prišli o svoje domovy, poskytuje im pomoc, sprevádzanie a duchovnú oporu. Cirkev mapuje škody a pomáha obetiam po ničivom zemetrasení.

Pre miestnych kňazov je solidarita zo zahraničia povzbudením. Páter Harold Romaña, ekonóm Diecézy Buenaventura, odkazuje dobrodincom a podporovateľom: „Ďakujeme, že nás máte tak radi.“

Pomôžme spoločne zasiahnutým ľuďom a prispejme akýmkoľvek milodarom na účet: IBAN SK09 0900 0000 0051 2133 9396



Názov účtu/príjemcu: ACN - Pomoc trpiacej Cirkvi.

V mesiaci september môžete na tento účel prispieť aj do misijnej pokladničky vo farskom kostole. Všetkým dobrodincom srdečne ďakujeme!

Elena Cagaňová, členka Klubu priateľov misií
Foto: www.acnslovensko.sk



Víkend s Nanebovzatou Pannou Máriou

V dňoch 15. a 16. augusta 2026 sa konala tradičná Prievidzská púť k Nanebovzatej Panne Márii. Program sa začal modlitbou vešpier vo farskom Kostole sv. Bartolomeja a pokračoval slávnostným sprievodom na Mariánsky vršok.

Tam nasledovala svätá omša, ktorú spolu s našimi kňazmi celebroval Martin Dado, farár z Čerína, ktorý bol rokoch 2002 až 2004 kaplánom v Prievidzi a v rokoch 2009 až 2013 tu bol farárom a dekanom. V homílii nás povzbudil byť na Božej strane - na strane Boha, víťaza nad zlom a chaosom. Tomu nás učí Panna Mária. Po svätej omši nasledovala moderovaná diskusia s otcom Martinom a množstvo osobných stretnutí, na ktoré je púť ako stvorená. Kto chcel, mohol sa tiež v Mariánskom kostole zúčastniť akatistu k Presvätej Bohorodičke.

Pre mladých

Sobotný večer patril všetkým mladým duchom. Začal sa evanjelizačným programom projektu Godzone a kapely ESPÉ. Cieľom bolo viesť ľudí do modlitby a Božej prítomnosti. Pre mnohých to bol krásny duchovný zážitok, lebo pod holým nebom si možno ešte viac uvedomíme, že stojíme pred tým, ktorý pozná počet hviezd a každú volá po mene (Ž 147,4), no zároveň miluje každého osobne.

Nasledovala adorácia pred eucharistickým Pánom v Mariánskom kostole. Viedol ju diakon Ján Mikuško a hudbou sprevádzal pán kaplán Oto Dokoupil s priateľmi. Bol to priestor a čas prítomnosti živého Pána medzi nami a príležitosť hľadiet na neho a načerpať v jeho blízkosti.

Sobotný program ukončila svätá omša o 22:15 vonku na Mariánskom vršku. Celebroval ju novokňaz Bronislav Antoš, momentálne kaplán v Detve. Spievali a hrali mladí zo zboru Škovránky.

Nedeľný program

Nedeľný program sa začal v Mariánskom kostole liturgiou sv. Jána Zlatoústeho, ktorú slávil Jozef Durkot, správca Gréc-

kokatolickej farnosti sv. Sedmopočetníkov v Prievidzi. Pokračoval na Mariánskom vršku modlitbou ruženca pod vedením prievidzského ružencového bratstva.

Púť vyvrcholila slávnostnou svätou omšou, ktorú celebroval Blažej Štrba, biblista, ktorý prednáša biblické vedy na Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského a pôsobil aj na Fakulte biblických a archeologických vied v Jeruzaleme. Napriek vysokému teologickému a biblickému vzdelaniu sa veriacim priblížil krásnym a zrozumiteľným príhovorom o Panne Márii: „Panna Mária, sv. Alžbeta i prvotná Cirkev nás vedú k istote, že môžeme kráčať pozemským životom s dôverou,“ povedal. „Život je sčasti púšťou, ale je pod Božou ochranou. Božie kráľovstvo je kráľovstvom lásky, spravodlivosti a pokoja a nenechá sa zvrátiť do logiky zisku, imania a užívania si. Božie kráľovstvo chce vidieť radosť naokolo, medzi našimi bratmi a sestrami.“

Svätej omše sa zúčastnilo množstvo veriacich z Prievidze a okolia. Hudobne ju sprevádzal zbor pod vedením pána kaplána Ota Dokoupila.

Deň farnosti

Oblúbenou bodkou za našou púťou býva Deň farnosti, teda športovo-oddychové popoludnie. Nechýbal futbalový zápas miništrantov, ktorého rozhodcom bol diakon Janko, a zápas piaristi verzus ostatní, ktorý rozhodoval pán farár Jozef Repko. Napokon zvíťazilo mužstvo piaristov. Zápas však bol veľmi vyrovnaný a o víťazovi rozhodol až penaltový rozstrel.

Už druhýkrát bola súčasťou programu aj súťaž o najchutnejší koláč. Víťazkou sa stala pani Anna Bátorová; tesne za ňou



nasledovali dve mladé pekárky - Hanka Šimkovičová a Julka Škulová. Aj ostatné koláčky boli výborné, o čom svedčí rýchlosť, akou sa vyprázdnilí tácky.

O hudobný program sa postarala Necpalanka. Skauti pre deti pripravili súťažné stanovištia, mladí zas tvorivé dielne, kde si mohli vyrobiť náramok alebo ozdabu z korálok, papierové kvietky, ale tiež kresliť či vyfarbovať omaľovánky.

Cieľom Dňa farnosti nie je vyhrať v súťaži alebo sa najesť, ale hlavne prežiť radosťný čas s našim farským spoločenstvom.

Pod'akovanie

Organizáciu púte opäť finančne podporilo mesto Prievidza a Trenčiansky samosprávny kraj, za čo im d'akujeme. Poskytnuté dotácie od mesta pokryli časť nákladov na materiálno-technické zabezpečenia

a dotáciu od samosprávneho kraja sme použili na pokrytie časti nákladov na kultúrnu časť programu.

Ďakujeme tiež kňazom - našim domácim aj pozvaným hosťom, diakonovi, bratom piaristom, sponzorom a špeciálne všetkým dobrovoľníkom za ich službu, za množstvo drobnej práce a predovšetkým za lásku, ktorú dávali do ich služby; pretože práve bratská láska je poznávacím znakov kresťanov.

Nadovšetko však d'akujeme Pánu Bohu za otcovskú ruku nad púťou, nad všetkou našou snahou a každým našim dielom. To jemu na slávu sa toto všetko deje a on jediný je konečným cieľom každej našej púte.

Text a foto: Mária Kvetová

(fotky z púte nájdete aj na str. 35, 36)





Účinok Eucharistie - záver

„Nech sú prijímajúcim na občerstvenie duše, na odpustenie hriechov, na spoločenstvo v tvojom Svätom Duchu, na uskutočnenie nebeského kráľovstva, na posilnenie dôvery v teba, nie na súd alebo odsúdenie.“

V tomto čísle už ukončíme náš hlbší pohľad na modlitbu kňaza po Eucharistii. Na odrazenie sa k pochopeniu ďalšieho účinku prijatia Kristovho Tela a Krvi - „uskutočnenia nebeského kráľovstva“ - použijeme myšlienku z minulého vydania: „Nič neupevňuje spoločenstvo vo Svätom Duchu viac ako prijímanie Eucharistie.“ Prítomnosť Svätého Ducha v nás nás robí prítomnými v nebeskom kráľovstve.

Uskutočnenie nebeského kráľovstva

Kto z vás pozná Tolkienovu trilógiu *Pán prsteňov*? Posledná časť sa volá *Návrat kráľa*. Objavil sa kráľ a ľudia, konečne spojení pod vedením svojho vodcu, našli novú silu ísť do finálneho boja. Predtým si na kráľovský trón robili nároky rôzni „správcovia“ a prinieslo to úpadok. Kráľovstvo sa stáva kráľovstvom, až keď na tróne sedí ten pravý kráľ. Tým trónom je naše srdce a jediným a pravým kráľom je Kristus.

Nebeské kráľovstvo je plnou realizáciou Eucharistie. Preto je tak veľmi potrebné ho už teraz zažívať, t.j. prijímať Eucharistiu. Ak ju vedome odmietame teraz a netúžime po nej, prečo by sme ju potom mali v plnosti prijať?

Na posilnenie dôvery v teba

Dôvera znamená dokázať sa niekomu zveriť, odovzdať. Budovanie dôvery je naozaj náročné. Ak mám niekomu dôverovať, potrebujem najprv vidieť jeho otvorené srdce pre mňa.

Ako Eucharistia buduje dôveru? Boh v osobe Syna sa sprítomnil pod spôsobom chleba a vína a dáva sa mi zjesť. Tak veľmi sa umenšil predo mnou, že sa mi odovzdáva na tej najzákladnejšej úrovni pre môj život - ako potrava. Dáva mi



svoju zraniteľnosť, svoju „zlomiteľnosť“, svoju krehkosť... Ak toto robí na znak lásky ku mne, ako by som mu nemohol dôverovať?

Nie na súd alebo odsúdenie

V Prvom liste Korint'ánom apoštol Pavol hneď po tom, ako píše o Eucharistii (1 Kor 11,23-26), hovorí: „Kto by teda jedol chlieb alebo pil Pánov kalich nehodne, previní sa proti Pánovmu telu a krvi. Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha.“

Vraciame sa teda znova k prvej časti našej trilógie o účinku Eucharistie. Človek v ťažkom hriechu - mŕtvy - prijímaním Eucharistie prijíma svoje odsúdenie. Taký človek potrebuje najprv vzkriesenie vo sviatosti zmierenia - v spovedi.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz
Foto: Mária Melicherčíková



DUCHOVNÁ OBNOVA

„Ruženec je najlepším prostriedkom na dosiahnutie dvojakého cieľa: dobre sa modliť a správne žiť.“

(Sv. Pius V., pápež – dominikán)



PRIEVIDZA - MESTO

Kostol sv. Bartolomeja, apoštola

Srdečne Vás pozývame na duchovnú obnovu Ružencového bratstva.

Mária, nová Ráchel

PROGRAM:

SOBOTA 19. septembra 2026

09:00 – modlitba posvätného ruženca

09:45 – svätá omša

10:45 – príhovor na tému

– beseda (možnosť zodpovedania otázok)

– agapé

Duchovnú obnovu vedie dominikán

P. Alan Dely OP

spolupracovník promotora pre ruženec

Pre bližšie informácie kontaktujte horliteľku ružencového bratstva alebo duchovného otca.

Budú k dispozícii formačné materiály pre RB (knihy a brožúrky).

Za účelom dokumentovania činnosti DMC a RB môže byť vyhotovený fotografický záznam.

Dominikánske mariánske centrum
Mäsiarska 6, 040 01 Košice
tel.: (055) 623 01 37; 0905 244 583
e-mail: dmc@dmc.sk
www.dmc.sk



Kamkoľvek pôjdeš, ak ideš za dobrom, Boh je s tebou

Od 1. júla v našej farnosti vykonával svoju šesťtýždňovú diakonskú prax čerstvo vysvätený diakon Ján Mikuško. Rodák z Lipníka pri Prievidzi a absolvent tunajšieho piaristického gymnázia cez svoj profil na Instagrame približuje mladým i starším Sväté písmo a učí hlbšie chápať Bibliu. V rozhovore hovorí o Božej ceste vo svojom živote, sile viery uprostred ťažkej choroby, o hľadaní zmyslu života a napríklad aj o momente, keď mu do cesty vstúpil sám pápež František.

▪ Ako mladý chlapec ste utrpeli mozgovú príhodu. Môžete nám priblížiť toto vaše životné obdobie?

Teraz už zaň Bohu ďakujem, pretože nebyť tejto skúsenosti, neviem, kde by som dnes bol. Mal som mozgovú príhodu, keď som mal 14 rokov. Ide o dedičné ochorenie, ktoré sa volá kavernóm. Zjednodušene povedané, ide o výdute na cievach. Keď je preslabená nejaká z týchto vydutí kvôli nahromadenej krvi, cieva praskne. A toto sa stalo mne.

▪ Čím všetkým ste si prechádzal?

Bol to čas, keď som bojoval o život. Doktor mi nedávali šance na prežitie. Modlitba a viera mojich rodičov a farnosti však bola silná. Pán Boh mi dal milosť a ja som sa prebudil. Dozvedel som sa ale, že už zostanem ležiaci kvôli ochrnutiu. Pán mi však dal opäť milosť a ja som sa po mesiaci postavil z postele.

▪ Priviedla vás táto udalosť k Bohu?

Bol to isto jeden zo spúšťacích momentov môjho obrátenia. Samozrejme, vieru prehľbujeme celý život, nielen raz a dosť. Nijaká vec, ktorá sa nám v živote stane, nie je náhodou.

▪ Spomínate si na konkrétny moment, keď ste pocítili Božiu prítomnosť?

Áno. Tých momentov bolo viac. Ale ak by som mal vyzdvihnúť jeden, bolo to v čase, keď som lamentoval nad životom a premýšľal som nad tým, aké dobré by bolo umrieť. Vtedy som v srdci počul slová: „Nenariekaj, ale bojuj!“ Bolo to niečo, čo mi pomohlo vzchopiť sa.



▪ Dozvedela som sa, že počas historickej návštevy pápeža Františka na Slovensku sa udial moment, aký sa bežne nestáva. Svätý Otec k vám podišiel a dal vám osobitné požehnanie. Ako k tomu došlo?

Prišli sme do Bratislavy, kde bolo stretnutie zasvätených so Svätým Otcom. Keď pápež František skončil príhovor, vyšiel pred Dóm sv. Martina a ja som začal kričať ako malé dieťa. Postupne sa ku mne približoval a jediné, čo som dokázal povedať, bola prosba o požehnanie. Požehnanie pápežom bol skvelý zážitok, na ktorý som ani nepomýšľal. Zanechalo to vo mne obrovskú stopu, bol som v úžase. Uvedomujem si, že je to vzácnosť - ale my všetci máme ešte viac. Máme Eucharistiu a v nej živého Krista, ktorého môžeme prijímať každý deň. Len by sme na to nemali zabúdať.

▪ Kedy ste pocítil v srdci kňazské povolanie?

Túžba po zasvätenom živote sa vo mne zrodila spontánne pri mojom obrátení. Nebolo to jednoduché. Riešil som, či je to naozaj vhodná cesta, alebo mám vstúpiť skôr do manželstva. Keď však odovzdáte svoj život Bohu, on si vás povedie a zavedie na to správne miesto, kde sa môže osláviť.

▪ Je to neuveriteľná cesta od prognózy trvalého pripútania na lôžko až k diakonskej vysviacke. Povedala by som, že je to zázrak. Ako to vnímate vy?

Áno, vnímam to podobne. Ale uvedomujem si, že Boh vie, čo robí.



▪ **Máte instagramový profil @mikusko.jan, ktorý sledujú tisíce ľudí. Snažite sa ich nadchnúť pre objavovanie Svätého písma. Čo by ste poradili niekomu, kto otvorí Bibliu a po dvoch stranách ju pre náročnosť textu zatvorí?**

Nenechajte sa odradiť. Začínajte najskôr evanjeliami, kde sa stretávame so životom Krista. Prejdite na zvyšok Nového zákona a potom aj na Starý zákon. Pomáha to vnímať Písmo vo svetle evanjelia.

▪ **Stretávate sa aj s „hejtom“ kvôli viere? Ako na to reagujete?**

Áno, sme rôzni. Hejtov je dosť, ale to ma neodrádza. Skôr ma to motivuje, pretože diabol vie použiť čokoľvek a kohokoľvek, aby nás odradil od Božieho diela.

▪ **Aký biblický citát je váš naj?**

Je to citát z Listu Rimanom: „Nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnou zmysľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé.“

▪ **Ktorý svätec je vašim vzorom a prečo?**

Je to sv. Filip Neri - asi prvý svätec, ktorého som od svojho obrátenia spoznal. Veľmi ma zaujala jeho misia, nadšenie, radosť.

▪ **Čo pre vás znamená sv. spoveď?**

Je to sviatosť zmierenia, toto je potrebné si uvedomiť. Keď sa svojimi hriechmi odlúčime od Boha a strácame milosť posväcujúcu, sviatosťou zmierenia ju znovu nadobúdame. Musím však povedať, že ja mám veľmi rád najmä generálnu spoveď, ktorú sa snažím absolvovať každý rok.

▪ **Ako vyzerá váš bežný deň, keď nie ste v kostole? Čomu všetkému sa venujete? Mám rád šport, prácu v záhrade. Ale taktiež sa veľmi rád „vrtám“ vo Svätom písme. Rád sa stretávam a rozprávam s ľuďmi. Snažím**

sa fungovať normálne ako človek - sväto a zdravo. Tak nám to hovorí pápež Lev.

▪ **V dnešnom hlučnom svete je niekedy ťažké počuť Boží hlas. Kde nachádzate vy to pravé ticho, v ktorom hovorí Boh? Pre mňa je to adorácia a moja izba. Tam viem, že je pokoj. Vtedy sa snažím odložiť mobil a všetko, čo ma rozptyľuje, a len byť s Bohom.**

▪ **Čo by ste odkázali mladým ľuďom, ktorí v dnešnej dobe hľadajú svoje životné smerovanie?**

Ako ľudia a zvlášť veriaci sa nechceme rozhodnúť zle. A toto je podstatné. Rozhodujeme sa pre dobro, keďže Boh je Dobro. Rozhodujeme sa pre neho. Tým pádom kamkoľvek pôjdeš, ak ideš za dobrom, Boh je s tebou.

▪ **A ešte odkaz pre ostatných čitateľov Bartolomeja?**

Predstav si, že ideš na prechádzku so psami „strach“ a „viera“. Ten, ktorého viac krmíš, ťa strhne na svoju stranu, lebo je väčší, a ty mu potom venuješ viac pozornosti. Ježiš sa nepýta, prečo sa bojíš, ale kde je tvoja viera!

Anna Gálová ml.

Foto: archív Jána Mikuška



Diakon Ján Mikuško má 24 rokov. Je rodákom z Lipníka pri Prievidzi. Pochádza z veriacej a milujúcej rodiny. Má mladšiu sestru Martinu a staršieho brata Matúša, ktorý bol nedávno vysvätený za kňaza. Navštevoval základnú školu v Chrenovci-Brusne a neskôr piaristické gymnázium v Prievidzi. V súčasnosti je študentom piateho ročníka kňazského seminára v Nitre.



Stávať sa človekom, ktorým ma Boh chce mať

Toto číslo má výnimočnú tému, nad ktorou už určite každý z nás premýšľal. Je silná najmä preto, že sa dotýka napätia medzi tým, čo chceme my, a tým, kam nás vedie Boh. Vieme, aké sú Božie cesty v našom živote?

Hovorí sa, že Božie cesty sú nevyspytateľné. Znamená to, že Boh sa s nami zahráva? A ako vlastne vieme, že cesty, po ktorých kráčame, sú Božie, hoci vôbec nevyzerajú tak, ako by sme si predstavovali?

Jednoznačné

Božiu cestu si často predstavujeme ako niečo jednoznačné: otvorí sa správna možnosť, všetko začne dávať zmysel a človek cíti pokoj. Lenže biblické príbehy neraz vyzerajú úplne opačne. Abrahám musí vyjsť bez toho, aby poznal cieľ. Mojžiš vedie ľud púšťou. Jozef zažije zradu, otroctvo a väzenie skôr, než sa ukáže širší zmysel jeho príbehu. A aj Ježišova cesta vedie cez utrpenie a kríž.

A toto je podľa mňa dôležité si uvedomiť. Božia cesta nemusí byť tá najľahšia cesta. A nemusí to byť ani cesta, ktorej hneď rozumieme. Často skôr nerozumieme, prečo sa niečo deje, prečo sme sa niekam dostali alebo prečo sa niektoré dvere otvorili a iné zavreli. Až neskôr môžeme pochopiť, že udalosti mali svoj zmysel alebo smer.

To, že Boh je Bohom, neznamená len, že dokáže čokoľvek, ale tiež že pozná najlepšiu cestu, ktorá ma privedie k nemu. Pretože Božia cesta nemusí byť cesta, na ktorej sa všetko vydarí. Je to cesta, na ktorej sa zo mňa postupne stáva človek, ktorým ma Boh chce mať. Aké podoby môže táto cesta mať?

Dôvera

Prvou podobou Božej cesty je dôvera. My, ľudia, máme potrebu poznať cieľ, plán aj dôvod. Radi by sme vedeli: „Kam to smeruje? Prečo sa toto deje? Čo bude o mesiac? Čo bude o rok?“

Lenže dôvera funguje presne opačne. Keby som poznal celú cestu dopredu, nepotreboval by som dôveru. Ona sa začína tam, kde nevidím všetko. Je to podobné, ako keď idem po ceste v hmle. Vidím možno len niekoľko metrov pred sebou. To však neznamená, že cesta neexistuje. Znamená to iba, že ju nemám celú pod kontrolou.

Jedným z najväčších problémov človeka je, že chce mať istotu. A preto plánuje. Predvída. Analyzuje. Vracia sa k minulosti. Hľadá znamenia. Snaží sa mať všetko podchytené. Lenže viera ho učí niečo bolestivo opačné: nie všetko musí byť v mojich rukách, aby to bolo v dobrých rukách.

Vedenie

Druhou podobou Božej cesty je vedenie. Boh ma môže viesť aj cez veci, ktoré sa mi nepáčia. A to je ešte náročnejšie.

Často si Božie vedenie predstavujeme tak, že keď nás Boh vedie, všetko sa nám začne dariť. Otvoria sa nám možnosti, ponuky, stretneme správnych ľudí, problémy zmiznú. Ale čo ak nás Boh vedie aj cez zatvorené dvere, čakanie, odmietnutie, zmenu plánov alebo nepohodlie?

A tak sa dostávame k veľmi zaujímavej otázke: „Môže byť pre mňa niečo dobré, aj keď to teraz nechcem?“ List Rimanom dáva jasnú odpoveď: „Tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré.“ (Rim 8,28) Možno práve tu sa ukazuje rozdiel medzi tým, keď si človek chce Boha iba „pridať“ do svojho vlastného plánu, a tým, keď je ochotný svoj plán odovzdať Bohu. Niekedy totiž nechceme, aby nás Boh viedol. Chceme, aby požehnal cestu, ktorú sme si vybrali my. Lenže iba on sám je dobrým pastierom.



Skúšky a odbočky

Tretou podobou sú skúšky a odbočky. Nesprávna odbočka nemusí znamenať koniec.

Každý človek má nejaké „keby“. „Keby som sa vtedy bol rozhodol inak. Keby som tú príležitosť prijal. Keby som tú chybu neurobil.“ Máme tendenciu pozerat' sa späť a myslieť si, že sme zišli z Božej cesty.

Ale Boh dokáže pracovať aj s našimi chybami, zlyhaniaми a nesprávnymi rozhodnutiami.

Neznamená to, že zlé rozhodnutie sa automaticky stáva dobrým rozhodnutím. Skôr to znamená, že naša chyba nemusí mať posledné slovo v Božom pláne. Možno sme zišli z cesty, ale Boh vie vytvoriť novú cestu ďalej. A tieto slová sprevádza aj krásne uistenie prameniace už zo Starého zákona: Božia vernosť je väčšia než moja schopnosť kráčať dokonale. To môže byť pre nás obrovskou nádejou.

Tajomstvo

Poslednou podobou Božích ciest je tajomstvo. Existujú veci, pri ktorých jednoducho nedostaneme odpoveď. „Prečo sa to stalo? Prečo práve mne? Prečo Boh zasiahol tu a nie tam? Prečo jedna modlitba bola vypočutá a iná nie?“

A v tomto bode sa viera dostáva na svoje najhlbšie miesto. Lebo veriť Bohu vtedy, keď všetkému rozumieme, je pomerne jednoduché. Ale povedať: „Neviem prečo. Neviem, kam to smeruje. Nechápem to. Ale napriek tomu Bohu dôverujem...“ - to je úplne iný druh viery.

A tak „Božie cesty“ v našom živote nie sú predovšetkým o tom, aby sme ich pochopili. Sú skôr o tom, aby sme spoznali toho, kto po nich kráča s nami. S ním po boku si môžeme byť istí, že kráčame dobre.

Ján Mikuško, diakon

Foto: Mária Melicherčíková





...tri otázky pre sestru Janu Obalovú, FMA, koordinátorku projektu kurz GPS

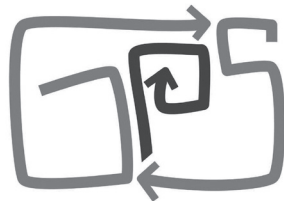
Kurz GPS (Guided Path to Self) je úspešný ročný program sestier saleziánok určený pre mladé ženy vo veku od 18 do 26 rokov, ktoré hľadajú smerovanie, identitu a rozlišujú svoje životné povolanie. O tom, ako tento program pomáha dievčatám rozlišovať Božie cesty a objavovať zmysel svojho života, sme sa rozprávali so sestrou Janou „Nany“ Obalovou, FMA, ktorá má tento projekt na starosti.

1

Názov „kurz GPS“ evokuje hľadanie smeru. Ako konkrétne pomáhajú mladým ženám vo veku 18 - 26 rokov víkendy GPS odhaľovať zmysel života v spolupráci s Bohom?

Kurz GPS ponúka možnosť spomaliť, zastaviť sa, stíšiť sa. A vnímať seba, iných aj Boha tak, ako to v každodennom kolotoči nie je bežné. Možnosť stretnúť rôznych hostí, rozprávajúcich o svojej ceste a hľadaní, podnetné prednášky psychologičiek o sebazpoznaní, sebaaprijatí a identite, aktivity a modlitby, spoločenstvo podobne hľadajúcich mladých žien - toto všetko otvára dievčatám nové pohľady na svoj život, zmysel a smerovanie.

Kurz je určený pre akúkoľvek mladú ženu, ktorá sa nebojí v pravde ponoriť do svojho vnútra a spoznať to, čo ju robí šťastnou. Každá má svoju cestu a svoje smerovanie - jedna sa chce utvrdiť, či chodí s tým správnym mužom; iná túži po misiách v Afrike a nie je si istá, či má ísť už teraz; ďalšia ešte ani netuší, kto je a čo má rada; iná cíti rehoľné povolanie, ale nevie, kde a ako... Toto všetko je v poriadku, lebo Boh každému dáva inú cestu. Dôležitá je otvorenosť a chuť žiť tak, aby sme využili svoje dary a stali sa darom pre iných.



2

Kurz trvá jeden školský rok a zahŕňa päť víkendov s duchovnými cvičeniami. Ako prebieha sprevádzanie dievčat v medziobdobí cez internet? A aký typ dievčat'a by nemal váhať s prihlásením?

Prihlásiť sa nie je problém. Dôležité je rozhodnúť sa, že sa tento jeden rok naozaj intenzívne pokúsím počúvať Boha. Zväčša sa nepodarí za rok prejsť takú cestu, že na konci je veľké životné rozhodnutie - aj keď boli už aj také.

GPS je skôr nasmerovaním na to, ako sa na svet pozerat', ako sa naučiť čítať Božie pozvania v tom, čo momentálne žijem. Dievčatá majú možnosť sa počas celého roka rozprávať s nami sestrami - osobne alebo online. Tiež dostávajú rôzne úlohy na doma, čo si prečítať, o čo sa pokúsiť... Malá skupinka dievčat je ochotná zdieľať svoju cestu a pomáhajú si na nej. Sú otvorené pre hľadanie a tu nájdú ľudí, ktorí premýšľajú podobne ako ony.



3

Sestry saleziánky sprevádzajú dievčatá počas kurzov GPS už dlhšie. Aké najkrajšie premeny na Božích cestách ste u nich za tie roky postrehli?

Najväčšou premenou je podľa mňa pokoj, ktorý príde v momente, keď človek pochopí, že je Bohom chcený, milovaný a že môže byť požehnaním pre tento svet. Nie tým, čo robí, ale tým, kým je. Lebo všetci sme pozvaní byť spolu s ním Láskou. Nechce pre nás niečo prchavé, chce naše šťastie, lebo miluje. Niekedy to znamená skočiť do neznáma, no vieme, že je tam Otec, ktorý nás podchytí a posunie tam, kde to bude pre nás najlepšie.



Božie cesty nie sú vždy tie najjednoduchšie, ale dovedú k skutočnému pokoji a naplneniu. Kurz GPS je bezpečný priestor, kde sa dievčatá učia čítať mapu svojho vnútra a dôverovať tomu, ktorý ich vedie. Prihlasovanie je otvorené do 20. septembra 2026 (formulár nájdete na IG @sestry_salezianky alebo FB GPS salezianky). Ak vo svojom vnútri cítiš pozvanie, neváhaj - tvoja nová cesta sa môže začať už tento školský rok.

Text: Janka Lajčáková, foto: archív Jany Obalovej

Gratiarum - od vd'aky k chvále

Po svätom prijímaní prichádza v liturgii chvíľa, ktorú by sme nemali prehliadnuť. Prijali sme Kristovo telo a krv a teraz sme pozvaní zostať v tichu pred tým, ktorý sa nám práve daroval. Nasleduje chvíľa osobného vd'akyvzdania a potom modlitba po prijímaní.

Túto chvíľu môžeme vnímať ako *gratiarum actio* - vd'akyvzdanie. A pravé vd'akyvzdanie má v sebe ešte niečo viac: stáva sa chválou Boha.

Chválim ťa

Ďakovať môžeme za konkrétny dar. Chváliť však znamená obrátiť svoj pohľad priamo na Boha a uznať jeho veľkosť, dobrotu a krásu. Keď teda po svätom prijímaní ďakujeme Bohu, nejde iba o slová: „Ďakujem ti za Eucharistiu.“ Naše srdce môže povedať: „Pane, chválim ťa, pretože si dobrý. Chválim ťa, pretože ma miluješ. Chválim ťa, pretože si sa mi v Kristovi úplne daroval.“

Práve v Eucharistii nachádza takáto chvála svoj najhlbší dôvod. Slovo *eucharistia* znamená vd'akyvzdanie, no Eucharistia je zároveň veľkou oslavou Boha. V nej sa kňaz spolu s celým zhromaždením obracia k Otcovi skrze Krista a v Duchu Svätom. Bohu vzdávame všetku úctu a slávu. Po svätom prijímaní teda na túto chválu prirodzene nadväzujeme.

Boh je dobrý

Možno máme niekedy predstavu, že chváliť Boha znamená iba spievať radostné piesne alebo používať veľké a vznešené slová. Chvála však môže byť aj úplne jednoduchá. Môže byť tichým pohľadom na svätostánok, krátkou modlitbou alebo

vnútorným zvolaním: „Bože, ty si veľký a ja ti patrí.“ Chvála nevyrastá z toho, že všetko v našom živote je dokonalé. Vyrastá z poznania, že Boh je dobrý aj vtedy, keď náš život práve jednoduchý nie je.

Preto je chvíľa po svätom prijímaní taká vzácna. Kristus je v nás a my môžeme na chvíľu prestať hovoriť o sebe, svojich problémoch a svojich prosbách. Môžeme jednoducho obrátiť srdce k nemu a chváliť ho. Nie za to, čo nám ešte dá, ale za to, kým je.

Z prijímateľa darca

A potom prichádza ešte jeden dôležitý krok. Chvála, ktorá zostane iba v kostole, sa môže stať krásnym okamihom, ale kresťanský život nás pozýva odniesť ju so sebou. Ak sme v Eucharistii spoznali Božiu dobrotu, máme ju svojím životom dosvedčovať. Naša trpezlivosť, služba, odpustenie, radosť či ochota pomôcť sa môžu stať pokračovaním chvály, ktorú sme začali pri oltári.

Gratiarum nás teda učí nielen povedať Bohu „ďakujem“, ale aj pozdvihnúť srdce a povedať: „Bože, chválim ťa.“ A možno práve v tom spočíva krása Eucharistie - premieňa naše srdce z prijímateľa darov na človeka, ktorý sám začína byť darom.

Oto Dokoupil, kaplán

Tip pána kaplána:

Po svätom prijímaní skúsme tentoraz menej prosiť a viac chváliť. Stačí si v tichu opakovať: „Pane, chválim ťa za to, že si.“ Potom pridajme vlastné slová. Možno objavíme, že aj v obyčajnom dni máme oveľa viac dôvodov na chválu, než sme si doteraz všímali.



Vďačná spomienka na učiteľov kresťanskej ikonografie

V prorockých a biblických podobenstvách býva pravda zašifrovaná v symbolických vyjadreniach. Ved' si len spomeňme na apoštola Filipa - „pravda neprišla na svet nahá, ale v symboloch“. Symboly však s časom strácajú svoje kontúry a pravda sa stáva menej zrozumiteľnou. Umenie má vzácnu danosť zachovávať príbehy plné symbolov v umeleckých dielach a odovzdávať ich významy ďalším generáciám.

Odborníkmi v kresťanskej symbolike boli významné osobnosti slovenskej umenovedy Mgr. Jozef Medvecký, CSc. (1947 - 2026) a prof. PhDr. Ivan Rusina, CSc. (1944 - 2026), autori nebývalých výskumov a vzácných publikácií.

Ivan Rusina v spolupráci s Mariánom Zervanom vytvoril zo zásadných historických prameňov kmeňové publikácie *Príbehy Nového zákona* (SNG, 2000) a *Príbehy Starého zákona* (SNG a VŠVU, 2006). Obe boli súčasťou rovnomených výstav v Slovenskej národnej galérii v Bratislave, rozsahom a hĺbkou spracovania však významne presahujú úlohu sprievodného katalógu, podobne ako publikácia k výstave *Svätci v strednej Európe* (SNG 1993).

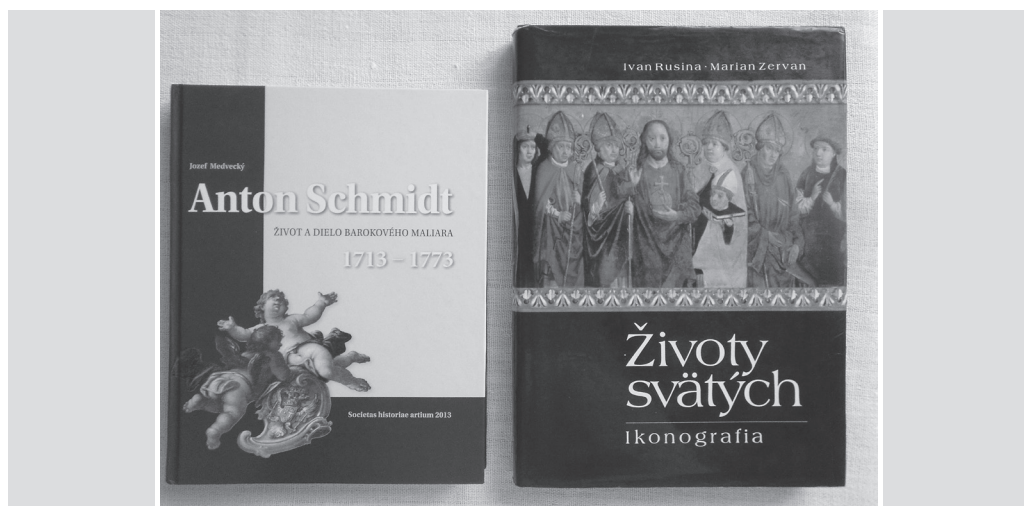
Kým v zahraničí plynulo vychádzala literatúra o kresťanskej symbolike, na Slovensku sme sa z prvých moderných zdrojov tešili až po roku 1989. Bola to práve kniha *Životy svätých Ikonografia* (Pallas, 1994) od spomínanej dvojice Rusina - Zervan, ktorá odbornosťou textov

a kvalitou obrazovej prílohy zostáva dodnes prvou voľbou.

Osobitý význam pre Prievidzu má práca Jozefa Medveckého, znalca barokového maliarstva a zvlášť diela Antona Schmidta. Oltárne obrazy a nástenné maľby tohto neskorobarokového maliara sú neodmysliteľnou súčasťou piaristického Kostola Najsvätejšej Trojice. S úctou a vďačným dojatím opatrujem lístok s náhlym odkazom, ktorý mi spolu s čerstvo vydanou monografiou A. Schmidta nechal pán Medvecký na stole, keď ma nezastihol v práci.

Bol povestný svojou skromnosťou rovnako ako mimoriadnou odbornosťou. Popri rozsiahlej publikačnej aktivite vedecké poznatky veľkoryso prezentoval na stránke barok.me, kde sa systematicky venoval grafickým predlohám barokových maľieb. Odkrýval ich details, pôvod a vzťahy. Mimoriadny a vzácny človek, jeden z tých, čo zatiahli na hĺbku.

Barbora Matáková





Kam alebo do akej životnej situácie vás priviedli Božie cesty?

- **Terezka (46 rokov):** „Moja osobitná cesta bola v Medžugorí. V čase, keď som zvažovala, či sa mám zasvätiť Panne Márii podľa sv. Ľudovíta Máriu Grigniona z Montfortu, túžila som ísť na púť do Medžugoria, no nemala som dost' peňazí. Vtedy prišiel môj známy a daroval mi peniaze. Len tak. Vedela som, že pre niečo tam mám ísť. V Medžugorí som sa denne pýtala Pána, čo má pre mňa pripravené, keď ma tam došiel takýmto spôsobom. V posledný deň už pred odchodom sme mali sv. omšu v tzv. ‚Chorvátskych Lurdoch‘. Po nej som využila voľný čas. Vnímala som potrebu stíšiť sa, a tak som si neďaleko lesíka sadla na kameň a zostala som v modlitbe. Z ticha ma vyrušil had, ktorý sa ku mne priplazil. Vystrašená som z kameňa vyskočila. Vtedy mi prebehlo hlavou: ‚Ak je Panna Mária pri tebe, čoho sa bojíš?‘ Vlastne áno - povedala som si. Sadla som si znovu na kameň a pozerala som sa hadovi do očí. Keď videl, že sa ho nebojím, zašiel späť do diery. No chvost mu zostal trčať. Vtedy som pochopila odpoveď dobrého Boha. Ukázal mi starostlivú Matku. Tú, ktorá má moc chrániť v každom nebezpečenstve. Ved' Zlý neodíde definitívne. Vždy mu ‚chvost zostane trčať‘. Zasvätila som sa jej. A odvtedy sa s dôverou dávam pod jej ochranný plášť.“
- **Sestra Jana (57 rokov):** „Božie cesty ma priviedli na mnoho miest. K tým najzaujímavejším patrí moje životné povolanie. A potom také menšie zastávky alebo situácie, ktoré ma rozosmiali takmer k slzám. Mám vyštudovanú slovenčinu, dejepis a momentálne robím asistentku na hodinách matematiky, ktorú som nemala rada. Pán Boh má veľký zmysel pre humor, no nie je vždy ľahké to ustáť.“
- **Ivetka (59 rokov):** „Božie cesty ma priviedli do takej životnej situácie, v ktorej som zažila skúšky viery a trpezlivosti. Preverili moju dôveru v Pána Boha. Boli to aj nečakané zmeny, keď sa mi ukončila jedna cesta a otvorili sa mi úplne nové dvere. Vo chvíľach boja a chaosu som sa utiekala k sv. Michalovi Archanjelovi. Vtedy prišli chvíle uvoľnenia a objavili sa ľudia, ktorí mi pomohli. Čím viac človek miluje Boha, tým väčšiu lásku preukazuje druhým. Často sa zamýšľam, či je moje srdce dost' naplnené láskou k blížnemu, či nie som hluchá na plač trpiaceho alebo potreby núdzneho.“
- **Kristínka (24 rokov):** „Zúčastnila som sa púte do Assisi. Zastavili sme sa aj v Ríme. A práve túto púť vnímam ako jednu z Božích ciest. Oproti Lateránskej bazilike sú Scala Santa (Sväté schody). Podľa kresťanskej tradície po nich kráčal Ježiš Kristus do paláca Pontia Piláta v Jeruzaleme. Boli presunuté do Ríma v roku 336 sv. Helenou, matkou cisára Konštantína. Ako som na nich stála, modlila som sa: ‚Pane Ježišu, ukáž mi svoju tvár.‘ A odchádzala som odtiaľ s pohľadom, že v každom človeku vidím Pána Ježiša, jeho tvár.“
- **Alena (70 rokov):** „Ako dieťa som s omamou navštívila mariánske pútnické miesta, a tak som si vytvorila s Pannou Máriou krásny vzťah, ktorý trvá až doteraz.“
- **Mária (59 rokov):** „Bolo to rozhodnutie nasledovať manžela sem do Prievidze. Opustiť známe miesto, ľudí aj prácu a ísť do nových situácií s novými ľuďmi. Bohu vďaka, že je tu so mnou; aj za ľudí, ktorých som tu spoznala.“
- **Danka (57 rokov):** „Božie cesty ma priviedli do mesta, v ktorom žijem už 27 rokov, a do malého ‚manželáckeho stretka‘, ktoré funguje 15 rokov. A tiež ma priviedli k túžbe po chvále nášho Pána Ježiša a na mnohé pútnické miesta spojené s Pannou Máriou.“
- **Ol'ga (74 rokov):** „Božie cesty ma priviedli do Lúrd, Medžugoria a k hlbšiemu poznaniu seba, k vnútornému pokoju a dôvere.“

Pripravila: Anna Gálová ml.



Hermann Hesse: Peter Camenzind

„Na začiatku bol mýtus. Tak ako Hospodin básnil v duši Indov, Grékov a Germánov a zápasil o vyjadrenie, vždy znova a deň čo deň básni v duši hociktorého dieťaťa.“

Kláštorný archív v suteréne sa mi počas štyridsať stupňových horúčav stal láskavým útočiskom. Medzi reprodukciami známych aj presladených obrazov a projektových dokumentácií som mohol v príjemnom chládku a tichu čítať knihy a modliť sa.

O pár dní som sa dal na prieskum políc plných kníh, ktoré sa nezmestili do kláštornej knižnice. (V tej som, mimochodom, o pár dní neskôr našiel pekný koberec.) Z neprehľadných dvojradov na mňa v jednej chvíli zasvietilo známe meno. Toto Hesseho dielo som ešte nečítal. Rýchlo som pochopil, že na najbližšie dva dni pôjde všetko nie nevyhnutné bokom.

Hermann Hesse vie nenásilne vtiahnuť do príbehu a nie len do neho, ale aj do povedomej vône svetov a hrdinov, ktorými vás sprevádza. Peter Camenzind je jeho prvým románom. Už tu sa objavuje pre neho charakteristické sledovanie vývoja hrdinu od mladosti do zrelého veku. Hesseho hlavné postavy sú často pútnici, ktorých život je poznačený skrytou túžbou. Tá ich vyčleňuje z bežnej spoločnosti a neúnavne hľadá spôsob svojho vyjadrenia.

Peter Camenzind je dieťaťom jednoduchých rodičov vyrastajúcim v alpskej dedine. Skoro mu začína byť jasné, že v šlapajach svojho otca nepôjde, lebo v ňom prebýva básnický duch. Raz napíše veľkú báseň jasne zrkadliacu krásu hôr, lúk, jazier a najmä jeho milovaných oblakov. Pred tým ale opustí svoj rodný kraj a spozná latinčinu, mestá, ľudí, umenie, lásku aj sklamanie. Po tom, ako sa s otcom prvýkrát opije vínom, to už nikdy nebude chcieť zopakovať. A zopakuje to

mnohokrát. Nadchne sa Talianskom a sv. Františkom z Assisi, až raz stretne svojho malomocného. Ten ho vyľieči. Smrť sa mu v živote možno tiež nakoniec stane sestrou, veď ho nikdy na dlho neopustí.

Ale to si len matne spomínam a pomáham náhodným listovaním knižkou. Život treba mať pred očami. Ako ten Jozefa Knechta v Hesseho poslednom románe, ktorý mám práve rozčítaný.

Text: Peter Pikulík, OFMConv

Foto: www.antikvariat-pressburg.sk





Celebrita v kňazskom rúchu

Jeho meno nájdeme v rukopisoch Ľudovíta Štúra, Jána Hollého, Jána Kollára, Janka Francisciho, Boženy Němcovej, ale aj najväčšieho Štúrovho odporcu Lajosa Kossutha. Od Tatier až po Jadran ho s úctou vzývali ľudia slávní i neznámi, chudobní aj bohatí. Na faru v Nitrianskom Rudne za ním zblízka i zďaleka putovali s vierou, že im prinavráti zdravie. Kto to bol? Kňaz, liečiteľ a národovec František (Fraňo) Madva.

Fraňo Madva sa narodil 14. septembra 1786 v Skalici ako deviate z desiatich detí čížmára Ondreja Madvu a jeho manželky Kristíny, rodenej Šedej. Od útleho detstva prejavoval nezvyčajný záujem o rozpoznanie a zber liečivých bylín, v čom ho od jeho desiatich rokov podporovali milosrdní bratia z miestneho kláštora.

Záujem o liečenie

V rodnej Skalici vychodil mestskú ľudovú školu a tri nižšie triedy gymnázia. Vyššie gymnaziálne štúdiá absolvoval v Nitre, Komárne a v Bratislave. Pretože štúdium medicíny bolo nákladné, vstúpil do kňazského seminára v Nitre, kde bol v roku 1811 vysvätený za kňaza.

Ako kaplán v Trenčíne, Predmieri a v Nemšovej pokračoval v samoštúdiu botaniky a začal s liečením farníkov. Jeho medicínske znalosti značne vzrástli v Trenčianskych Tepliciach, kde ako farár vypomáhal kúpeľnému lekárovi. V roku 1822 bol vymenovaný za správcu farnosti v Nitrianskom Rudne. V chudobnej dedine horného Ponitria zotrval vyše štvrtstoročia a bez toho, aby o to stál, sa nezmazateľne zapísal do dejín regiónu, Slovenska, Uhorska i celej strednej Európy.

Zrodenie legendy

V Rudne Madva spočiatku liečil len svojich farníkov. Zlom údajne nastal po tom, čo zbavil choroby istého kanonika, ktorého stav lekári vyhlásili za beznádejný. Chýr o „zázračnom“ lekárovi sa rýchlo rozniesol. Od roku 1840 už za ním denne prichádzalo množstvo chorých zo vzdialených končín Uhorska.

Jeho popularitu využili povozníci, ktorí od jari do jesene pravidelne premávali medzi Rudnom a východiskovými mestami. Z maďarského Vacova odchádzali týždenne 2 - 3 vozy, z Nitry a Bratislavy až 5. Kým v zime Madva denne vyšetřil 10 až 15 chorých, v letných mesiacoch to bolo 60 až 100. Chorých vtedy prijímal niekedy už od tretej hodiny ráno, pričom ordináciu prerušil len na rannú omšu a na obed. Madva liečil zadarmo a nikoho neuprednostňoval. Kto nechcel čakaním pred farou stráviť neistý počet dní a nocí, musel osloviť jeho gazdinú, ktorá následne určila poradie podľa prijatého množstva a druhu potravín. Iste nič nevyšlo nazmar, pretože z nich neživila len seba a pána farára, ale aj chudobných pacientov.

Svedectvo odborníka

Za podrobné vedomosti o spôsoboch diagnostiky a liečby Fraňa Madvu vďačíme najmä profesorovi anatómie lekárskej fakulty univerzity v Pešti (dnešnej Budapešti) Dr. Lajosovi Arányimu, ktorý v roku 1845 pricestoval do Rudna, aby v Madvovi odhalil podvodníka. Namiesto toho sa jeho dielo stalo objektívnym svedectvom Madvovej výnimočnosti. Maďarský lekár počas niekoľkých dní sledoval jeho postupy, podrobne opísal 50 prípadov a zaznamenal množstvo predpísaných receptov.

Madva sa pacientov na nič nepýtal. Vyšetroval len pozorným pohľadom do očí a v prípade pochybností si vypomohol jemným dotykom prstov na hrudi a chrbtici. Následne bez slova vypísal recept a pacientovi udelil niekoľko užitočných rád. Používal predovšetkým prírodné liečivá



rastlinného a nerastného pôvodu. Z nerastov, ktoré by sme dnes asi nechceli užívať, najčastejšie využíval chlorid ortuťný známy pod názvom kalomel, ktorý fungoval ako silné prehľadadlo.

Najznámejšie lieky

K najznámejším a najúčinnjším receptom Františka Madvu patrili Rudnianske pilulky, Rudnianska masť a Prievidzský prášok. S Prievidzou ho spájala tiež lekáreň, ktorá tieto recepty pripravovala. Ďalšiu možnosť vybrať si predpísané lieky mali Madvovi pacienti najbližšie v Topoľčanoch a v Bánovciach nad Bebravou. Všetky tri lekárne značne zbohatli na solventných klientoch, chudobní dostali vďaka označeniu R. P. P. (Recipe Pro Pauperibus) na recepte lieky zdarma.

Záver života

Fraňo Madva z ústrania otvorene podporoval slovenské národné hnutie, za čo bol po revolúcii v rokoch 1848/1849 podozrievaný z buričstva a prenasledovaný. S podlomeným zdravím v roku 1850 odišiel z Nitrianskeho Rudna na odpočinok do neďalekých Nitrianskych Sučian. Tam uprostred leta 1852 vážne ochorel a 20. augusta vo veku 66 rokov zomrel. Pochovaný je pri kostole na miestnom cintoríne. Jeho hrob označuje dôstojný pomník, ktorý dal nad ním v roku 1895 z vďaka za svoje niekdajšie uzdravenie postaviť vtedajší nitriansky biskup Imrich Bende.

Madva v Prievidzi

V Prievidzi je na pamiatku výnimočného človeka pomenovaná dôležitá ulica na sídlisku Pily. Do roku 2009 v jej susedstve fungovala poliklinika, do ktorej, podobne ako kedysi na faru v Nitrianskom Rudne, putovali chorí s nádejou na uzdravenie tela.

Dodnes sa na Ulici F. Madvu stretávajú zástupy ľudí smerujúcich do Domu kultúry za povznesením ducha. Keď ňou najbližšie budete prechádzať vy, pomyslite na krátko na muža, ktorého meno nesie.

Ján Vingárik



Podobizeň Fraňa Madvu podľa L. Arányiho.
Zdroj: Slovenský bibliografický slovník



Kostol v Nitrianskom Rudne, dlhoročné pôsobisko Františka Madvu.

Zdroj: Zbierkový fond HNM v Prievidzi

Použitá literatúra:

GERGELYI, O.: František Madva. In: Horná Nitra 2. Banská Bystrica: Stredoslovenské vydavateľstvo, 1965.; GRUŠPIER, I.: Prameň zázrakov. Bratislava: Don Bosco, 2016.



Muž dobrej smrti

Žiť ako svätý Jozef

7

Moderný človek sa snaží tému smrti vytláčať zo svojho života. Smrť sa presunula za múry nemocníc a sociálnych zariadení, a tak sa stala menej viditeľnou.

Biblia však predstavuje odlišný pohľad. Smrť nie je len koncom pozemského života, ale súčasťou príbehu človeka a jeho vzťahu k Bohu.

Smrť v biblickom pohľade

Starozákonní patriarchovia zomierajú po naplnenom živote, obklopení požehnaním rodiny a potomstva. Nový zákon prináša vrcholný obraz v osobe Ježiša Krista, ktorého smrť a zmŕtvychvstanie dávajú smrti nový význam.

Osobitné miesto patrí svätému Jozefovi, ktorý je v kresťanskej tradícii považovaný za patróna dobrej smrti. Jeho tichý život a vernosť Bohu sú príkladom, že na odchod z tohto sveta sa možno pripraviť dôverou, pokojom a nádejou.

Svätý Jozef - patrón dobrej smrti

Svätý Jozef je v kresťanskej tradícii uctievaný ako patrón dobrej smrti. Podľa starobylej tradície zomieral v prítomnosti Ježiša a Márie, a preto sa stal vzorom človeka, ktorý odchádza z tohto sveta v pokoji a dôvere v Boha. Rozprávania o jeho posledných chvíľach zdôrazňujú, že aj napriek strachu a úzkosti sa

utiekal k modlitbe. Jeho prosba „zostaň so mnou“ vyjadruje túžbu každého človeka byť v rozhodujúcej chvíli sám.

Jozefov príklad ukazuje, že kresťanský pohľad na smrť nie je založený na strachu, ale na nádeji. Pripomína, že vedomie pominuteľnosti života môže viesť k zodpovednejšiemu a hodnotnejšiemu životu. Úcta k svätému Jozefovi preto nie je len spomienkou na jeho smrť, ale aj výzvou žiť každý deň v dôvere, viere a pripravenosti na stretnutie s Bohom.

Svätý Jozef patrí medzi najuctievanejších svätcov kresťanskej tradície. Príbeh tesára z Nazareta ukazuje, že aj obyčajný človek môže dosiahnuť svätosť každodennou poctivou prácou a službou rodine.

Úcta k svätému Jozefovi povzbudzuje veriacich, aby prijímali životné skúšky s nádejou a pripravovali sa na večnosť s pokojom a dôverou v Božie milosrdenstvo. Od Jozefa sa môžeme naučiť nielen dobre žiť, ale aj umierať.

Z knihy *Žiť ako svätý Jozef*, Juraj Pigula (ed.), Alan Ján Dely, OP - Muž manžel spracoval Miroslav Turanský

Miesta, kde žil sv. Jozef Kalazanský

Hoci žil sv. Jozef Kalazanský na prelome 16. a 17. storočia, miesta, na ktorých pôsobil, dodnes rozprávajú pútavý príbeh o jeho životnej ceste. Piaristi majú zvyk, že mladí rehoľníci, adepti na kňazstvo, navštívia tieto miesta počas svojej formácie. V tomto roku k nim patrila aj páter Šimon Chrzaser, SchP. Čo počas svojej cesty videl? Nechajme už rozprávať jeho samého.

Počas Route Calasanz som mal možnosť prejsť viaceré miesta, ktoré sú spojené so životom svätého Jozefa Kalazanského a s dejinami našej rehole. Boli sme v Špa-

nielsku aj v Ríme. Navštívili sme miesta, kde Kalazanský vyrastal, kde sa formovalo jeho povolanie a kde sa postupne rodila jeho túžba slúžiť Bohu cez deti a mladých.



Korene piaristického povolania

Veľmi silné bolo vidieť Kalazanského rodný kraj, Peraltu de la Sal, ale aj ďalšie miesta, ktoré sú spojené s jeho cestou viery. Potom sme prišli do Ríma, kde jeho poslanie dozrelo naplno. Tam som mohol vidieť miesta, kde Kalazanský pôsobil medzi chudobnými deťmi, kde vznikali prvé piaristické školy a kde sa jeho osobná viera premenila na veľké dielo pre Cirkev.

Pre mňa to nebola iba historická cesta. Nebolo to len pozeranie budov, kostolov a miest. Bolo to stretnutie s koreňmi nášho povolania. Človek si uvedomí, že Kalazanský nebol iba postava z knihy alebo obraz na stene, ale konkrétny človek, ktorý kráčal po konkrétnych cestách, rozhodoval sa, hľadal Božiu vôľu a nechal sa viesť Bohom.

Najsilnejší dotyk

Najviac sa ma dotkol Rím, osobitne miesta, kde svätý Jozef Kalazanský začal konkrétne slúžiť deťom. Práve tam človek silno cíti, že jeho povolanie nebolo iba myšlienkou, ale konkrétnou odpoveďou na biedu a potreby detí svojej doby.

V Ríme ma oslovilo, že Kalazanský videl deti, ktoré boli chudobné, zanedbané a bez možnosti vzdelania, a nezostal len pri súcite. Začal konať. Z jeho pohľadu na deti sa zrodila škola, z jeho modlitby sa zrodilo poslanie a z jeho vernosti sa zrodila rehoľa.

Veľmi silné bolo uvedomiť si, že aj naše dnešné piaristické školy, naše komunity

a naše služby majú svoj koreň práve v tejto skúsenosti: vidieť dieťa, prijať ho, vzdelávať ho, viesť ho k Bohu a pomôcť mu rásť ako človeku.

Odkaz

Byť piaristom neznamená iba patriť do nejakej rehole alebo vykonávať nejakú prácu v škole či v kostole. Byť piaristom znamená kráčať cestou, ktorú začal svätý Jozef Kalazanský: cestou viery, pokory, služby a blízkosti k deťom a mladým.

Odnášam si aj túžbu viac vnímať konkrétne dieťa a konkrétneho mladého človeka. Kalazanský nezačal veľkým systémom. Začal pohľadom na deti, ktoré potrebovali pomoc. To je pre mňa veľmi dôležité. Aj dnes sa piaristické poslanie nezačína pri projektoch, plánoch a aktivitách, ale pri človeku, ktorého mi Boh zveruje.

Táto cesta mi tiež pripomenula, že svätosť sa rodí v konkrétnych krokoch. Kalazanský kráčal po Božích cestách nie preto, že by mal všetko hneď jasné, ale preto, že bol ochotný počúvať Boha a odpovedať na to, čo videl okolo seba. Do svojho života piaristu si preto odnášam pozvanie byť vernejší, jednoduchší, viac zakorenený v modlitbe a viac otvorený pre službu deťom, mladým a všetkým, ktorých mi Boh posielal do cesty.

V spolupráci s pátrom Šimonom Chrzasom, SchP, pripravila Elena Blašková.

Foto: Šimon Chrzaser, SchP





Zázrak z mestečka Santarém

Portugalsko je prítlačlivé svojou úprimnou jednoduchosťou. Keď sme opustili fatimské olivové háje, kde sa traja obyčajní pastierikovia stretli s Kráľovnou Máriou, krútili sa naše kolesá v ústrety Santarému.

Ak ste ešte nevideli fasády stavieb obložené tradičnými obkladačkami - skoro ako v kúpeľni -, isto ste neboli v Portugalsku. Stovky vzorov, najmä modrých, ktoré do seba zapadajú a esteticky sa bijú so vzormi od susedov, vytvárajú krásne vzorované uličky Santarému, ktoré nás zaviedli až k chrámu eucharistického zázraku.

Premenená hostia

Vítali nás zatvorené drevené dvere tradičného kamenného chrámu s vežou, v ktorej vidíte každú hodinu vykúkať z oblúkových klenieb zvoniace zvony. A náš sprievodca otec Majerník vyrozprával takmer rozprávkový príbeh tohto miesta:

Stalo sa to v roku 1247. Jedna mladá žena z mestečka Santarém bola presvedčená, že je jej muž neverný. Všetko skúsila, aby ho priviedla k rozumu, ale márne. Celá nešťastná sa vybrala za miestnou čarodejnicou po radu. Čarodejnica prisľúbila žene lásku a vernosť muža, keď jej ukradne z kostola premenenú hostiu.

Ženu to vydesilo, lebo vedela, že je to svätokrádež, ale i tak to urobila. Hostiu na omši nepožila, ale skryla ju do šatky na hlave. Lenže čoskoro zistila, že neurobila dobre. Okoloidúci ľudia ju upozornili, že sa jej na šatke zjavila krv. Žena sa vylakala a bežala domov, kde rýchlo schovala krvácajúcu hostiu do drevenej skrinky.

Krátko po tom, čo s manželom zaspali, vyrušilo ich svetlo, ktoré v tme žiarilo zo skrinky. Krásne lúče svetla oboch manželov prebudili. Žena nevydržala ťarchu svojej viny a priznala sa manželovi so svojím veľkým hriechom i dôvodmi, prečo tak konala. Obaja sa celú noc pri hostii modlili a ráno sa vybrali za miestnym kňazom, ktorý hostiu vrátil do kostola.

Manželia sa zmierili a konali pokánie.

Hostia ešte ďalšie tri dni krvácala. Duchovenstvo rozhodlo, že bude uzatvorená do relikviára zo včelieho vosku. Kánonické vyšetrovania tohto zázraku v roku 1340 a v roku 1612 potvrdili pravosť tohto zázraku. Tento eucharistický zázrak priviedol k viere mnohých ďalších ľudí.

Tajomstvo za oltárom

Pred desiatou hodinou sa podarilo našej skupinke vstúpiť do chrámu eucharistického zázraku v mestečku Santarém. Na prvý pohľad nebolo v kostolíku však nič zvláštne. Až keď nás schody zaviedli za oltár, mohli sme vidieť monštranciu s hostiou z roku 1247. Každý mohol vystúpiť zo zadnej časti oltára po malom rebriku a pozrieť sa na ňu.

Čo budete vidieť vy, keď zjídete do portugalského Santerému, to bude vašim zážitkom. My sme videli hostiu a na nej zaschnuté kvapky Kristovej krvi, jeden z eucharistických zázrakov! Už len skutočnosť, že vidíte takmer 800-ročnú hostiu, je zázrak.

Portugalsko je v mnohých ohľadoch očarujúce, oplatí sa tam zísť.

Text a foto: Martina L.

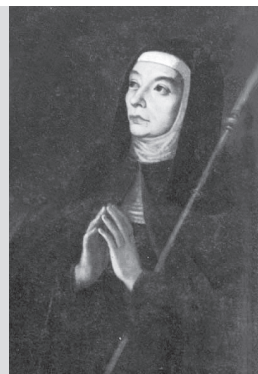




Rešpektovala Božie cesty v iných

(Blahoslavená Angela Mária Astorachová)

Empatia bola jej silnou stránkou. Blahoslavená Angela Mária Astorachová dokázala druhých chápať a rešpektovať až tak, že pápež Ján Pavol II. v súvislosti s ňou vyjadril nasledujúce prianie: „Kiežby nás naučila rešpektu pre každú ľudskú cestu cez naše otvorenie sa Božím cestám!“



Angela Astorachová sa narodila 1. septembra 1592 v Barcelone v Španielsku. Veľmi skoro osirela a začali sa o ňu starať miestne kapucínky, z ktorých jedna bola jej staršou sestrou. V kláštore ťažko ochorela a podľa svedectva jezuitu Louisa Ignacia Zavallosy aj zomrela, ale ožila po modlitbe zakladateľky kláštora.

Mladá kapucínka

Dievčatko sa v kláštore udomácnilo a rozhodlo sa tam aj neskôr zostať. Kapucínsky habit si Angela obliekla ako 11-ročná a noviciát začala vo svojich 14 rokoch. Rehoľné sľuby zložila, keď mala 17 rokov. Už o 4 roky po zložení sľubov jej bola zverená úloha novicmajsterky kláštora v Zaragoze. Neskôr zastávala úrad vikárky, následne vedúcej junioriek. Ako 35-ročná sa stala predstavenou kláštora. Z tejto funkcie však rezignovala a v nasledujúcom období sa venovala rozjímavému životu.

Kým predtým napísala pre novicky knihu o duchovnom živote, teraz sa začala zaoberať fenoménom svätosti. Veľmi jej ležal na srdci osud duší v očistci, za ktoré viedla „modlitebnú križiacku výpravu“. Vo veľkej úcte mala najmä Najsvätejšie Srdce Ježišovo.

Rešpektujúca individualitu

V roku 1645 bola poslaná do Murcie, kde sa mala starať o nový kláštor. Ten sa čoskoro po jej príchode preslávil vysokou

úrovňou náboženského života a blahodarným vplyvom na okolie. Hoci jeho chod dvakrát narušili rozvodnené rieky Segura a Sangonera, sestra Angela bola vždy schopná začať odznova.

Veľmi rada sa modlievala breviár - pápež Ján Pavol II. ju dokonca nazval „mystičkou breviárovej modlitby“. Ešte viac však pri nej zdôraznil to, čo z tohto života modlitby vo vzťahoch k jej spolusestrám logicky vyplývalo: „V pedagogických úlohách používala tzv. distingvovaný štýl, aký používal aj Boh voči nej. Preto vedela rešpektovať individualitu každej jednotlivce osoby. To jej pomáhalo vybrať sa po Božích stopách, ktoré sú v každom človeku rozdielne. Tak sa hlboké pochopenie, ktorým obdarúvala každú sestru, nikdy nezmenilo na zhovievavú toleranciu.“

Na konci života sa úplne stiahla z aktívneho života. Sestry mali dojem, že stratila reč, hoci myseľ mala jasnú. Tesne pred smrťou výrazným hlasom zaspievala hymnus Pange lingua a následne upadla do extázy. Zomrela 2. decembra 1665. Pápež Ján Pavol II. ju blahorečil v roku 1982.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 1; www.catholica.cz
Foto: www.en.wikipedia.org



Po roku opäť na pešej púti

Vrátil som sa s dcérami z 15. ročníka pešej púte z Chrenovca na Staré Hory. Pre mňa to bol druhý ročník, a tak som čakal, aké to bude. Lebo aj keď pôjdeš na tú istú cestu aj stýkrát, vždy bude iná.

Prvý deň

Začiatok púte bol podobný ako vždy. Prekrásna svätá omša na cestu a slová pátra Stanislawa Pyzika, MS, boli veľmi povzbudivé. Na lístky sme napísali naše pútnické úmysly. Tie páter Stanislav niesol so sebou až na Staré Hory. Sprevádzal nás pri tom svojimi modlitbami. Často išiel až za nami a obzvlášť v druhý deň bol na konci putujúceho zástupu doslova „spovednicou na nohách“.

Po svätej omši sme sa vybrali cez chrenovské lúky na lesnú cestu nad Ráztočnom a následne smerom na Sklené. Teplo naberalo na sile a osvieženie v Koinonii sv. Jána Krstiteľa nám padlo skutočne

vhod, priam ako dar z neba. Káva a voda boli super.

Nasledovalo putovanie cez Rovnú Horu a následne po rozhorúčenej ceste až do Turčianskych Teplíc. Vďaka rozumným prestávkam v tieni stromov sme to zvládli. Teploty okolo 36°C nás nezastavili a šťastne sme dorazili do cieľa prvej etapy.

Druhý deň

Extrémne počasie pokračovalo aj na druhý deň. Putovanie na Čremošné nás jasne presvedčilo o tom, že teplo nepoľaví a bude ešte silnejšie. Mali padať teplotné rekordy, a tak bol každý moment v tieni





stromov darom. Cez Žarnovickú dolinu sme sa dostali až do Veľkej Fatry a následne sme vystúpili ku Kráľovej Studni. Zamyslenia krížovej cesty, modlitba sv. ruženca a veľmi otvorené, úprimné a často i humorné rozhovory nám spríjemnili cestu a naplnili nás energiou. Večerná sv. omša pri chate na Kráľovej Studni bola vrcholom tohto krásneho i horúceho dňa.

Tretí deň

Na tretí deň malo prísť po vysokých teplotách (na Slovensku padol rekord 42 °C) ochladenie a výrazné búrky. A tak sme ráno vyrazili na cestu aj trochu s obavami o to, aký bude záver nášho putovania. Prekrásne výhľady v okolí Kráľovej studne nás naplňali radosťou a viacerí sme mali bázeň pred Božím umením v prírode. Počasie bolo aj napriek hrozivým predpovediam stabilné a vydržalo tak až na Sta-

ré Hory. V pokoji a s modlitbou na perách sme doputovali do cieľa. Vystúpili sme k Studničke a tu sme slávili záverečnú sv. omšu. Boli sme tiež naplnení spomienkami na zjavenia Panny Márie v La Salette.

Záverečné zdieľanie potvrdilo, že púť bola opäť jedinečná. Spoločenstvo, ktoré tento rok putovalo na Staré Hory, bolo vekovo veľmi rozmanité. Ale obzvlášť mladá generácia bola opäť veľmi aktívna a naplnila ma nádejou v budúcnosť cirkvi. Nech Pán žehná organizátorov, vodičov sprievodných vozidiel i tých, ktorí sa za nás modlili, aby sme šťastlivo došli do cieľa a aby sme nezmokli v ničivej búrke. Všetko je tak, ako Pán chce.

Text a foto: Branislav Bullo a dcéry Michaela a Mária

Sväté omše v Prievidzi - normálny režim (od 1.9.2026)

Kostol	Pondelok až piatok	Sobota	Nedeľa a prikázaný sviatok v deň voľna	Prikázaný sviatok v pracovný deň
Farský Kostol sv. Bartolomeja Prievidza, Pribinovo námestie www.farapd.sk	12:00 16:30	06:00 16:30	07:30 09:00 10:30 18:00	06:00 12:00 16:30
Kostol Najsvätejšej Trojice Kláštór piaristov, Nám. piaristov www.piaristi.sk	06:30 18:30	07:00 18:30	07:00 09:30 11:00	06:30 18:30
Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux Zapotôčky, ul. J. Fándlyho www.zapotocky.sk	07:00 (UT, ŠT, PIA) 17:30	08:00 17:30	08:00 10:00 vešpery 18:35 19:00	07:00 17:30 19:00
Kostol Nanebovzatia Panny Márie Mariánska ul., cintorín	gr. kat. liturgia podľa oznamov	17:00 (v zime 16:00) liturgia gr. kat. 17:45 (v zime 16:45) večiereň gr. kat.	09:00 rím. kat. 10:30 gr. kat.	15:30 gr. kat. 17:30 rím. kat.

Jednotlivé časy sv. omší počas prikázaných sviatkov je potrebné si z dôvodu prípadných zmien vždy overiť aj v aktuálnych oznamoch.



	8						1	
7	6	3					2	
			6	9				7
		1	4		2			9
	5						3	
4			9		6	5		
6				7	1			
	9					7	8	6
	3						4	

SUDOKU

Doplň čísla tak, aby v každom stĺpci, každom riadku a každom štvorci bola číslica 1 až 9 vždy len raz.



Pohni mozgom – pre Božie deti do 100 rokov:

Muž kráča v daždi a nič ho nechráni, no i napriek tomu mu vlasy nezмокnu. Ako je to možné?



Hádanka:

Dumaj, ktorý dom skrýva v sebe strom?

Ahojte, milí kamaráti!

Je tu september a s ním aj nový školský rok. Návrat do školských dní môže byť pre niekoho náročný, zároveň je to však aj začiatok, ktorý prináša nové skúsenosti, radosti aj výzvy, ktoré nás môžu posunúť ďalej.

Na začiatku školského roka často premýšľame o tom, čo všetko chceme dosiahnuť a ako by mal náš rok vyzerať. Život nás však občas prekvapí a zavedie iným smerom, než sme plánovali.

Práve v takýchto chvíľach je dôležité uvedomiť si, že Boh pozná našu cestu lepšie než my. Vidí ďalej, než dokážeme vidieť sami, a vie, čo nás čaká, aj keď to ešte nevidíme. Stačí kráčať krok za krokom, robiť to najlepšie, čo dokážeme, a dôverovať mu, že nás vedie tým správnym smerom.

Možno tento školský rok nebude presne taký, aký sme si naplánovali. No práve v tom spočíva jeho hodnota – že bude taký, aký potrebujeme, aby sme rástli a posúvali sa ďalej.

Nech teda vykročíme do nového školského roka s dôverou – pretože aj keď nepoznáme našu cestu, Boh ju pozná.

Simonka



Svätý Ján Pavol II. považoval svoj pontifikát za jednu neúnavnú misijnú cestu. Miestom na ohlasovanie evanjelia sa pre neho stal celý svet.

Pápež cestoval, aby hlásal evanjelium, aby utvrdil bratov vo viere, aby slúžil Cirkvi, aby sa stretol s človekom. „Cestou Cirkvi je človek,“ povedal raz, aby zdôraznil význam svojich ciest zameraných na každého jednotlivca, s ktorým sa stretol.

V rokoch 1979 až 2004 uskutočnil celkovo 104 medzinárodných ciest, čím si vyslúžil prezývku ... (odpoveď nájdeš v osemsmerovke). Ján Pavol II. bol vyhlásený za svätého 27. apríla 2014 pápežom Františkom na Námestí svätého Petra v Ríme.

OSEMSMEROVKA

P	A	P	A	M	O	B	I	L	I	B	O	R
O	D	P	U	S	T	E	N	I	E	R	B	E
Ž	E	N	Y	L	I	D	E	T	E	Ť	O	I
E	V	N	A	A	V	Á	R	P	S	S	R	S
H	H	E	J	C	Ú	R	C	O	V	E	A	I
N	A	D	C	É	R	A	D	K	E	L	V	M
A	J	Á	N	D	P	A	V	O	L	O	I	I
N	O	V	I	E	R	O	O	R	A	B	E	L
I	Z	I	S	R	A	S	R	A	L	D	R	O
E	U	D	V	P	V	L	A	Ú	O	E	A	S
O	E	T	E	Ä	D	A	N	N	J	L	S	R
T	I	S	T	R	A	V	A	K	Z	O	T	D
E	Í	Ý	T	A	V	A	L	H	O	D	Y	N
C	T	M	Á	R	N	O	T	R	A	T	N	Ý

Slová:

JÁN, PAVOL, JAHVE, VEDA, VIERA, POŽEHNANIE, ODPUSTENIE, PRAVDA, MILOSRDNÝ, SRDCE, MÁRNOTRATNÝ, SVÄTÝ, PAPAMOBIL, RADOŠŤ, LEV, ROBILI, BOLEŠŤ, SYN, DCÉRA, OSLAVA, STRAVA, CÉDER, SVET, MISIE, HLA VATÝ, OTEC, JOZUE, POKORA, HODY, BEDÁR, ŽENY, DÁVID, PERO, OBORA, SPRÁVA, DVORAN, RAST, BDELO, TMÁR, TÍM, ALOJZ

Pripravila: Martina, riešenia sú na str. 34.



Farská kronika od 27. júla do 23. augusta 2026

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Mattias Mandelík
Noel Novotný
Olívia Leitmannová
Vanessa Procházková

Manželstvo uzavreli:

Dávid Bílek - Noemi Nemčeková
Filip Degro - Sára-Magdaléna Gúčíková

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Štefan Beka, 79 r.
Eduard Čertík, 66 r.
Štefan Papranec, 93 r.
Maria Kulová, 80 r.
Anna Švarcová, 93 r.
Viliam Ščipa, 80 r.
Elena Drahošová, 84 r.
Emília Mrázová, 85 r.
Mária Dubcová, 92 r.
Alojz Solár, 94 r.
Jozef Števčík, 92 r.

Správne odpovede zo str. 32 a 33:

Osemsmerovka: Lietajúci pútnik

Hádanka: Kôstka

Pohni mozgom: Je holohlavý

Sudoku:

5	8	9	7	2	3	6	1	4
7	6	3	5	1	4	9	2	8
2	1	4	6	9	8	3	5	7
3	7	1	4	5	2	8	6	9
9	5	6	1	8	7	4	3	2
4	2	8	9	3	6	5	7	1
6	4	5	8	7	1	2	9	3
1	9	2	3	4	5	7	8	6
8	3	7	2	6	9	1	4	5

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,70 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori:
Jozef Repko, Oto Dokoupil,
Ján Mikuško, Jozef Durkot,
Elena Cagáňová, Mária Fichnová,
Anna Gálová ml., Anežka Kútiková,
Jana Lajčáková, Mária Melicherčíková,
Peter Pikulík, Mária Suríková

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 35 (večer) - Peter Melicherčík
str. 2, 35, 36 - Mária Melicherčíková

Tlač:
Polygrafia Gutenberg, s.r.o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.



Pút' k Nanebovzatej Panne Márii na Mariánskom vršku v Prievidzi, sobota 15. augusta 2026





Pút' k Nanebovzatej Panne Márii na Mariánskom vršku v Prievidzi, nedeľa 16. augusta 2026

